

Dagthema: Groeten uit... Bethanië

Overweging 21 juli – Marc van de Giessen

“... Ik keek neer op de stad die een rijk verleden heeft en tegelijkertijd een bittere politieke realiteit kent. Ik luisterde naar de jongeren. Zij luisterde naar elkaar en voelden zich gehoord. Er werden vriendschappen gesloten en plannen gemaakt om andere jongeren dezelfde ervaring te bieden ...”

Eerste lezing: De monnik en de scorpioen van Sri Ramakrinsha
Tweede lezing volgens Lukas 10:38-42 - Marta en Maria

Openingsgebed

Eeuwige,
Gij zijt het heil voor allen die U liefhebben.
Wij vragen dikwijls om wat bijkomstig is.
Aan Uw woorden gaan wij achteloos voorbij,
geef ons een opmerkelijke geest
vol wijsheid en begrip
zodat wij bereid zijn alles prijs te geven
om alleen datgene te verwerven
wat in uw ogen waarde heeft.
Dit vragen wij U vandaag en alle dagen van
ons bestaan.
Amen.

Lied Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik U horen mag met hart en ziel.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Woord ons gegeven, God in ons midden,
toekomst van vrede, wees hier aanwezig.
Uw wil geschiede, uw koninkrijk kome.
Zie ons, gedoog ons, laat ons niet vallen.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Dat wij niet leven, gevangen in leegte.
Dat wij niet vallen terug in het stof.
Zend uw geest, dat wij worden herschapen.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Dat wij U horen, dat wij U leven,
mensen voor mensen, alles voor allen.
Dat wij volbrengen uw woord, onze vrede.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik U horen mag met hart en ziel.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Welkom en inleiding door Nanne Eekhoudt

Lieve mensen,

Vorige week kreeg u de groeten uit Keulen. Vandaag uit het heilige land Israël.

Mede namens Marc heet ik iedereen van harte welkom.

Of je hier vaak bent, voor het eerst, het met maakt niet uit. Fijn dat U er bent.

Het vandaag samen delen van het verhaal over mijn reis door Israël vind ik heel bijzonder. Ik kan niets anders dan stellen dat het een van de mooiste ervaringen uit mijn leven is geweest. Ik wou dicht bij de bron zijn waar het allemaal heeft plaatsgevonden. Tevens vraag ik me af hoe het is om te leven in een land waar werkelijk alles anders is. Ongelofelijke tegenstellingen. Het nooit met elkaar eens zijn.

Dat was in onze reisgroep gelukkig anders. Met oprechte interesse in de ander, zonder iets van elkaar te weten, wat of waar je in gelooft. Zonder oordeel. Prachtig toch?

Liefdevol en zorgzaam naar elkaar toe, zonder jezelf te vergeten.

Respectvol naar elkaar luisteren. Proberen elkaar te begrijpen. Zo kan het ook.

In de voetsporen lopen van Jezus over de Olijfberg genietend van het uitzicht.

Het gebeuren voorstellen wat het bijbelverhaal mij vertelt over Maria en Martha.

Het verhaal wordt vertaald naar het heden. En in de kracht van mijn denken loop ik bergafwaarts in stilte naar beneden. Hoe mooi kan dat zijn.

De heilige stad

Aangekomen in de heilige stad Jeruzalem, al zoekend naar de kruiswegstaties die hangen aan de muren in de smalle straatjes van Via Dolorosa. Dwalend tussen de menigte de verbeelding laten ontstaan hoe Jezus zijn kruisdood tegemoet liep.

De klaagmuur met zijn honderdduizend briefjes tussen de stenen van de muur.

De stiltewandelingen in de Negev woestijn, een van de mooiste woestijnen ter wereld. Met zijn ravijnen, watervallen en bronnen die het landschap bepalen maken het heel indrukwekkend.

Prachtige natuurreservaten, nog steeds groen, goed onderhouden mag ik ook van genieten. Dankje wel moeder Aarde.

De nachtelijk slaapjes in de Kibboets. Oh, wat is het daar stil.

Drijven in de Dode Zee ik heb het allemaal mogen ervaren.

De kennis van de bijbel is weer behoorlijk bijgeschaafd. Wordt mijn geloof in Christus toch beloond? Het zet me aan het denken.

Lied: Eerste en laatste

Wat ik gewild heb,
wat ik gedaan heb,
wat mij gedaan werd,
wat ik misdaan heb,
wat ongezegd bleef,
wat onverzoend bleef,
wat niet gekend werd,
wat ongebruikt bleef,
al het beschamende
neem het van mij.

En dat ik dit was
en geen ander,
dit overschot van stof van de aarde:
dit was mijn liefde.
Hier ben ik.

Eerste lezing - De monnik en de scorpioen *Sri Ramakrinsha*

Twee monniken zaten eens aan de oever van een rivier toen ze zagen hoe een scorpioen aan het verdrinken was. Een van de monniken schepte het dier uit het water en zette hem op een steen. Daarbij werd hij gestoken.

Even later gleed de scorpioen weer het water in. De monnik redde hem opnieuw en werd voor de tweede keer gestoken. Zijn vriend vroeg hem: 'Waarom red je die scorpioen steeds, als je weet dat het in zijn aard ligt om te steken?' Met een glimlach antwoordde de monnik: 'Omdat het in mijn aard ligt om te helpen.'

Lied

H.Roland Holst / Tom Löwenthal

Dit ene weten wij
en aan dit een houden wij ons vast in de duistere uren.
Er is een woord dat eeuwiglijk zal duren
en wie 't verstaat, die is niet meer alleen

Tweede lezing uit Lukas 10:38-42 - Marta en Maria

Jezus en zijn leerlingen gingen verder, en kwamen bij een dorp. Daar woonde een vrouw die Jezus uitnodigde om bij haar thuis te komen. Ze heette Marta, en haar zus heette Maria. Maria ging bij de Heer zitten en luisterde aandachtig naar zijn woorden.

Maar Marta was druk bezig met de zorg voor het eten en drinken. Ze vroeg aan Jezus: 'Heer, mijn zus laat mij alles alleen doen. Dat kan toch niet? Zeg tegen haar dat ze mij moet komen helpen.' Toen zei de Heer tegen haar: 'Marta, Marta, maak je toch niet altijd zo veel zorgen! Er is maar één ding echt belangrijk: dat je luistert naar mijn woorden. Maria heeft dus de goede keuze gemaakt. Mijn woorden zullen altijd bij haar blijven.'

Overweging

Groeten uit Bethanië

Daar stond ik dan op de Olijfberg, uitkijkend op Bethanië. Bekend als de woonplaats van Simon de melaatse en van Lazarus met zijn zussen Maria en Marta. Wat voelde ik me daar verbonden met de Bijbelse verhalen. Wat een bevoorrecht mens ben ik toch -dat ik hier sta. Ik stond met de Amsterdamse delegatie van het internationale storytelling festival. En we hadden Joodse en Palestijnse studenten bij ons. Ieder met zijn eigen verhaal.

Bethanië heeft een dubbele betekenis; huis van ellende en betekent ook huis van dadels. Het illustreert goed het dubbele karakter van de plek. Enkele kilometers van de Jeruzalem vandaan. Bethanië is de huidige Palestijnse stad Al-Eizariya. Ik luister naar de verhalen van de studenten en voel enerzijds dat ik alleen hoeft te luisteren maar anderzijds dat ik mijn loyaliteit moet laten blijken.

Mijn groet vandaag komt uit het Heilig Land, waar de profeten van de Islam, Jodendom en Christendom samenkomen. Volgens de Joden het land dat de Eeuwige hen gegeven heeft, en mensen die er generatieslang wonen pech hebben. Land is afgepakt, het recht is hen ontnomen, mensen die verzet tonen zijn terroristen en zijn afgesneden van voorzieningen van elektriciteit, water en vrij verkeer in hun stad en land.

Ik krijg het simpelweg niet rond in mijn hoofd. Hoe kan je het goede hier zien?

Het goede doen

Het Hindoe verhaal wijst op het goede doen. De verstandige en de goede monnik kijken hoe een schorpioen in het water valt en verdrinkt. De goede monnik redt de schorpioen en wordt tijdens zijn reddingsactie gebeten. Niet een maal maar twee maal.

Ik snap de verbazing van de verstandige monnik. Waarom laat jij je bijten? Een beet is pijnlijk en je krijgt er soms koorts van. De goede monnik ziet een verdrinkende schorpioen die gered moet worden. En als die gebeten wordt, duidt hij het als fenomeen. Hij doet zoals in zijn aard ligt. Net als hij. En wees niet boos als iemand handelt naar zijn eigen aard.

De tegenstelling tussen de twee monniken doen me denken aan de tegenstelling bij Martha en Maria. Beide perspectieven zijn invoelbaar. Maar hoe weet je dan wat het goede is? In Psalm 1 van Oosterhuis komt een denkrichting: Goed is dat je niet doet wat slecht is, niet achter oplichters aanloopt, niet met Ploert en Schender heult, niet je schouders ophaalt, 'ploert en schender, ach zo is de wereld'. Goed is dat je goede woorden overweegt en wil: Heb je naaste lief die is als jij, de vluchteling, de arme, doe hen recht. Prent ze in het hart van je verstand, die woorden zeg ze voor je uit, gezegend ben je!

Marta en Maria

De twee zussen krijgen hoog bezoek. Jezus van Nazareth is bij hen en Marta is een goede gastvrouw. Maria ziet haar kans schoon om bij Jezus te gaan zitten. Zij wil luisteren naar de woorden en laat haar zus alleen.

Marta kiest om zichzelf weg te cijferen. Toch spreekt ze Jezus aan. Ze is geïrriteerd over het gebrek aan gastvrijheid van haar zus. Die kiest het makkelijke om te gaan zitten.

Jezus lijkt wel schik te hebben dat Maria gekozen heeft om geen sloof te zijn. Hij bekrachtigt haar emancipatie om te doen wat ze echt wil. Jezus komt hier op voor gelijke rechten voor iedereen.

'Claim je plek maar, Maria', lijkt Jezus hier te zeggen. "Maak je eigen overweging maar. Laat je cultuur of tijdgeest je niet opleggen wat je met doen. Besluit zelf".

Marta neemt haar besluit uit plichtsbesef te zorgen voor de gasten. Zo zijn onze manieren, zo is onze cultuur, zo is onze tijdsgeest. Als zij vrede had met haar keuze dan had ze niet geklaagd. Ze verwijt Maria dat ze niet hetzelfde doet. Marta toont haar klacht. En dat mag gehoord worden bij Jezus.

De spirituele les hier lijkt te zijn dat gastvrijheid en eten ondergeschikt zijn aan Jezus' woorden. Geestelijke waarden zijn belangrijker dan aardse waarden.

De spirituele les hier lijkt te zijn dat gastvrijheid en eten ondergeschikt zijn aan Jezus' woorden. Geestelijke waarden zijn belangrijker dan aardse waarden. Verlies je niet in het aardse!

Het goede doen in De Duif

Het gaat om het goede doen bij zowel de goede en verstandige broeder als bij de zusters Marta en Maria. Goed is dat je niet doet wat slecht is, niet achter oplichters aanloopt, niet met Ploert en Schender heult, niet je schouders ophaalt, ach zo is de wereld'. Goed is dat je goede woorden overweegt en wil: Heb je naaste lief die is als jij, de vluchteling, de arme, doe hen recht.

Zo gaat het ook in onze geloofsgemeenschap De Duif. We hebben hier goede en verstandige broers. We hebben hier vrije en plichtsgetrouwe zusters. De boekjes zijn gedrukt, de koffie staat klaar, de kerk is ingeruimd.

'Claim je plek maar'. Maak je eigen overweging maar. Laat je niet opleggen wat je met doen. Besluit zelf. Gelukkig zijn er broeders en zusters die het mogelijk maken.

Ook De Duif is bij tijd en wijlen een huis van ellende maar vooral een huis van dadels.

Ik nam jullie vandaag mee naar de Olijfberg. Ik keek neer op de stad die een rijk verleden heeft en tegelijkertijd een bittere politieke realiteit kent. Ik luisterde naar de jongeren. Zij luisterde naar elkaar en voelden zich gehoord. Er werden vriendschappen gesloten en plannen gemaakt om andere jongeren dezelfde ervaring te bieden. De context is vreselijk maar de vrede begint in het klein. Als we daar toch eens in geloven konden.

Moge het zo zijn.

Lied

Huub Oosterhuis

Hoor je mij,
Voor mij geen ander dan jij,
Bij jou alleen ben ik veilig (2x)

Godheid had mij in haar macht,
Offers eiste zij, bloed. Ik heb ze gebracht.
Haar grote namen waaiden voorbij,
De jouwe niet, die is hier, op mijn lippen.

Hoor je mij,
Voor mij geen ander dan jij,
Bij jou alleen ben ik veilig (2x)

Enige die ik nog ken,
Alles ben je me, erfdeel en beker,
Lieflijke oorden vielen mij toe,
Mijn hart klimt in mij,

Mijn geest wordt wijd:
Jij verkoopt me niet, voor geen prijs,
Voor geen ander.

Hoor je mij,
Voor mij geen ander dan jij,
Bij jou alleen ben ik veilig (2x)

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in Jou, God,
bron van mijn bestaan.
Jij bent het
tot wie ik steeds weer spreek vanuit mijn binnenste,
die mij steeds nieuw maakt,
zacht om te stromen en krachtig om te staan
in het leven.

Ik geloof in Jezus Christus
die mensen groot maakt, nodig heeft,
die ja zegt tegen mensen in vertwijfeling en angst,
die laat zien dat genezing en bevrijding mogelijk zijn,
die uitnodigt om ons hart te openen en ons leven te delen.

Ik geloof in de Geest van God
die mijn diepste zelf levend houdt,
het verlangen al het levende te ontmoeten,
die me kracht geeft te inspireren
en gevoel voor wat stroomt en licht geeft.

Ik geloof in een gemeenschap
waarin mensen het leven toevertrouwen
aan zichzelf, aan elkaar en aan Jou, Onnoembare.

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafelgebed

V: God van mensen,
in deze wereld, nog steeds de onze,
nog altijd vol geweld en onrecht,
nog immer vol onbegrip en onleven,
vol goddeloosheid en zelfingenomenheid,
hebben ooit - lang geleden, zo vertelt ons het verhaal -
profeten een stem gehoord,
een stem verstaan die zei:
Ik ben het die u troost !
U zal niets ontbreken,
maar buig niet voor de overweldiger,
de schreeuwers en makers van goede sier.

Hebt eerbied voor je leven
en voor dat van anderen.
Begeer niet wat je niet toekomt.
Probeer trouw te blijven, ook aan jezelf.

- A: God van mensen,
in deze wereld, nog steeds de Uwe,
hebben ooit profeten geweten
dat zij Uw stem hoorden,
Uw helpende raad, Uw richtinggevend woord.
Zou ooit tot nooit geworden zijn?
Is het voorbij en kan het niet meer zijn?
Wij bidden u: reik met Uw stem tot ons.
Reik met Uw stem tot diep in onze tijd.
U bent het die ons troost. Op u vertrouwen wij
en aan u vertrouwen wij ons toe.
Wij enten op U ons leven.
- V: Net zoals Jezus deed, de nieuwgeboren mens,
ontsprongen aan een eeuwenoude stam,
Jezus die U noemde vader,
de onzienbare, de verborgene.
Jezus die U voor ons gestalte gaf.
Hij werd genoemd: de mensenzoon,
de eerste en de laatste,
de vredevorst, de raadsman.
Hij is de band die ons bijeenhoudt,
Wij zijn de schoven op zijn akker.
- A: U hield zoveel van hem,
Hij hield zoveel van ons,
dat hij de avond voor zijn lijden
zichzelf oneindig deelbaar maakte:
Hij nam het brood en na het breken
vroeg hij Uw zegen.
Daarna deelde hij het uit
aan al zijn leerlingen en zei:
Neem het en eet ervan.
Beschouw het als mijn lichaam.
Zo zal Ik in jullie zijn.
- A: Zo nam hij ook de beker wijn.
Hij loofde U, Vader,
en ging de tafel rond.
Hij zei: Dit is mijn bloed,
dit is het nieuw verbond,
een band van echte liefde,
een teken van verzoening.
Hier, drink en denk aan mij.

V: Omwille van hem,
om het brood dat wij breken,
om de wijn die wij drinken,
vragen wij u:
Zend ons Uw geest,
over ons en de gaven.
Blijf ons bezielen.
Maak van ons profeten
die Uw stem zullen horen
in alles en allen. Amen.

Vredeswens - Ubi Caritas et Amor, Deus ibi est

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied

H.Oosterhuis/A.Oomen

Wat in stilte bloeit, in de luwte van tuinen,
onder de hete zon, op de akker,
heeft Hij bestemd voor de tafel der armen.
Aardekracht, zonkracht is Hij, licht in mensen,
dat wij elkaar verblijden en doen leven,
brood van genade worden, wijn van eeuwig leven.
Maar wie niets hebben, wie zal hen hieraan deel geven?
En die in weelde zwelgen en van niets weten,
wie zal hen naar gerechtigheid doen verlangen?

Aanschijn der aarde, wie zal jou vernieuwen?
Hij die alles zal zijn in allen, heeft ons bestemd om
aarde, jouw aanschijn te vernieuwen.

Slotgedachte - De parabel van twee geraniums

Er stonden eens twee jeugdige geraniums naast elkaar. En omdat de zon zo gul was met haar stralen, de grond zo vruchtbaar en de geraniums zo vol levenskracht, bedekten hun bladeren al gauw de grond waaruit ze opgeschoten waren.
Op een dag merkte de ene geranium echter ontstemd op dat haar collega naast haar wat hoger opschoot dan zij. Dat vond ze erg vernederend en daarom ging ze extra op de tenen van haar wortels staan.
Maar hoe meer ze zich inspande hoe meer de bladeren — en dus ook de bloem — naar beneden kwamen. Toen verloor ze de moed, te meer omdat ze steeds maar hoger moest opkijken naar haar buur.
Uiteindelijk kon ze het niet meer verkroppen. Ze zuchtte: 'Hoe komt het toch? Wij zitten toch in dezelfde grond en de zon schijnt even goed voor mij als voor jou?'
Ach, wat maakt jij je onnodig zorgen,' antwoordde haar buur:
Je bent immers een hanggeranium en ik ben een klimgeranium.'

Onze Vader

H.Oosterhuis/T.Löwenthal

Onze Vader verborgen,
uw naam worde zichtbaar in ons.
Uw koninkrijk kome op aarde,
Uw wil geschiede.
Een wereld, met bomen tot in de hemel,
waar water, schoonheid en brood,
gerechtigheid is en genade

waar vrede niet hoeft bevochten,
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen,
waar kinderen helder en jong zijn,
dieren niet worden gepijnigd,
nooit één mens meer gemarteld,
niet één mens meer geknecht.

Doof de hel in ons hoofd,
leg uw woord op ons hart,
breek het ijzer met handen,
breek de macht van het kwaad.

Van U is de toekomst kome wat komt.

Pelgrimszegen

Niet dat je weg puur over rozen gaat,
dat je nooit tranen van spijt voelt
of je dagen zonder pijn en smart zijn,
nee, dat alles wens ik je niet toe.

Maar wel is mijn wens
dat je mag groeien in wie je bent,
met de gaven die God je gegeven heeft.
Dat ze het hart van je geliefden
met blijheid mogen vervullen.

Ik wens dat je in vreugde en smart
Gods nabijheid blijft zoeken,
en dat de Eeuwige je mag zegenen
overvloedig en rijk.

Slotlied

H.Oosterhuis/A.Oomen

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje,
zag ik jou. (2x)

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend mijn hart is aan.

pag. 9

Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat de zee mij riep,
haar spiegel, tij en tegentij,
de poolster, de windstilte,
riep jij mij.

Ik kocht een fluit, ik floot
een sluier om je heen van vuur,
een lichaam meer,
tegen de lange duur.

Als ik ooit komen zou
waar bronnen zijn, bauxiet,
een paar gewiekster woorden dan dit:
ben jij daar?

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend mijn hart is aan.
Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje,
zag ik jou.

